

Standing water singing stones – Warre Mulder & Imge Özbilge

The Wheel of History

Mensen meten tijd door de natuurlijke ritmes van de aarde en de lucht te volgen, of door naar de klok te kijken. Taal, cultuur en onze kennis van het universum weerspiegelen de manier waarop we tijd waarnemen. Verschillende opvattingen over tijd zijn gebaseerd op ons begrip van fysieke ruimte en geschiedenis. Wij erkennen doorgaans dat de tijd lineair is en zich als het ware in één richting beweegt: vandaag, morgen, nu, toen, verleden, heden. Veel oude beschavingen, zoals de oude Grieken of de Maya's, hanteerden echter een circulaire opvatting van tijd, waarbij het begin overgaat in het einde en omgekeerd. Dit concept komt ook voor in religieuze en filosofische systemen. Circulaire tijd is repetitief, vertrouwd en continu. De circulaire perceptie van tijd is een belangrijk referentiepunt in de werken van Warre Mulder en Imge Özbilge. Motieven en personages uit verschillende, vaak cultureel ver verwijderde contexten, keren in hun werken terug, waardoor nieuwe betekenisconstellaties ontstaan. Een ander begrip van tijd kan worden gezien als een methode om met historisch en iconografisch materiaal te werken.

In haar tekeningen, schilderijen en animaties grijpt Imge Özbilge naar de vroegste literaire bronnen over mythologie, zoals Gilgamesj en de iconografie van miniaturen uit het Midden-Oosten, waarvan vele elementen en micro-verhalen terug te vinden zijn in hedendaagse narratieven. Volksverhalen die ooit doorgegeven werden via mondelinge overlevering en verhalen die voorkomen in oude heldendichten hebben een universele uitstraling. Ze vertellen over de relatie tussen mens en natuur en reflecteren over de rol van het individu in de samenleving, alsook over de rol van religie en rituelen. De kunstenaar wijst op het trans-temporele karakter van de mythologie en de voortdurende versmelting van populaire motieven. In haar laatste reeks werken combineert Özbilge het concept van de cyclische aard van de tijd met maansymboliek en vrouwelijkheid, en herinnert zo aan de matriarchale wortels van de cultuur. Vanuit deze invalshoek verkent de kunstenaar ook Soemerische en Zoroastrische invloeden op het maangeloof in Anatolië, waarbij zij wijst op de rol van de mythologie als culturele gemene deler. De motieven die daarbij in omloop zijn, worden onderdeel van een heel ander verhaal, waarbij vele motieven op het niveau van het onderbewustzijn blijven - in het rijk van sprookjes en folklore, teruggrijpend naar de iconografie van de kindertijd, animisme en een bijzondere folkloristische verbeelding.

Folkloristische elementen en heidense mythologie zijn ook aanwezig in de sculpturen van Warre Mulder. Figuratieve werken gemaakt met traditionele elementen zoals klei, hout of acrylhars worden bekleed met kleurrijke polychromie, wat hun schilderachtige en tegelijkertijd 'totemische' karakter benadrukt. De protagonisten van de werken zijn het resultaat van talrijke studies en culturele contexten.

Door populaire beelden te combineren met mythologische, creëert de kunstenaar hybride vormen die vertrouwd aanvoelen. Vaak neemt het eigenlijke proces van het combineren van motieven de vorm aan van een gewone, spontane montage, waarbij wordt verwezen naar mythologische wezens zoals de centaur, theatermaskers of heidense mythologie. Andere voorstellingen halen inspiratie uit modernisme, popcultuur, carnaval, architectonisch ornament of folkloristische beeldhouwkunst.

Het thema van animisme is ook aanwezig in de werken van Warre Mulder en Imge Özbilge, met name de perceptie van de hele wereld – dieren, planten, stenen, rivieren, weerssystemen en soms ook woorden – als beziel en levend. De personages van Mulder en Özbilges verhalen lijken deel uit te maken van een complexer systeem dat niet toebehoort aan één bepaald cultureel domein, maar put uit een verscheidenheid aan bronnen om de hybride en holistische aard van de hedendaagse tijd aan te geven, waardoor we ons bewust worden van het rad van de geschiedenis.

Joanna Zielińska